

«Aanhef» «Voorletters» «Voorvoegsels» «Achternaam» «Tweede_Achternaam»
«Straatnaam» «Huisnr» «AchtervoegselHuisnr»
«Postcode» «Woonplaats»

Datum 26 oktober 2023
Onderwerp Nieuwsbrief waterwerkgroep Wierden

Beste grondgebruikers in het beïnvloedingsgebied drinkwaterwinning Wierden,

Met deze brief informeren we u over de voortgang van het actualiseren van de droogteschaderegeling voor grondgebruikers in het onttrekkingsgebied Wierden. Vorig jaar zomer heeft u van ons de laatste stand van zaken via een nieuwsbrief ontvangen. In deze nieuwsbrief lichten wij toe wat we het afgelopen jaar hebben gedaan en waar we nu staan.

Deelgebieden

Zoals de meesten van jullie weten is voor de herziening van de droogteschaderegeling het gebied opgedeeld in 3 deelgebieden. De status per deelgebied verschilt daarom;

- Rectum, Ypelo; herziening afgerond in 2017, een nieuw ontwerpadvies wordt opgesteld i.v.m. het actualiseren van het grondwatermodel
- Notter; ontwerpadvies toegestuurd in dec. '20, een nieuw ontwerpadvies wordt opgesteld i.v.m. het actualiseren van het grondwatermodel
- Wierden-Noord, Hoge Hexel; tijdelijke regeling najaar 2022 (gebaseerd op de geactualiseerde droogteschaderegeling), een ontwerpadvies wordt opgesteld i.v.m. het actualiseren van het grondwatermodel.

Onderstaande geldt voor alle deelgebieden van Wierden.

Waar werken we aan?

In 2012 is het verzoek voor een herziening van de schaderegeling ontvangen door ACSG. Aanleiding was de wijziging van de verdeling van onttrekkingsputten vanaf 2013. Als deze herziene droogteschaderegeling is afgerond, geldt deze dan ook met terugwerkende kracht vanaf 2013.

De waterwerkgroep Wierden werkt al sinds 2012 samen om de schadebepaling door de drinkwaterwinning te verbeteren en de regeling te herzien. De droge zomers van 2018, 2019 en 2020 gaven aanleiding om deze nieuwe regeling nader onder de loep te nemen. We zijn gedegen te werk gegaan en dat kostte meer tijd dan van tevoren gedacht. Hieronder volgt een kort overzicht van de onderwerpen waar we onlangs mee bezig zijn geweest.

Weersafhankelijk

Eén van de stappen waar we u vorig jaar over vertelden, is dat in 2021 is besloten om de droogteschaderegeling weersafhankelijk te maken. Dit geldt inmiddels voor alle wingebieden van Vitens. In 2022 en ook dit jaar is een voorschot uitbetaald die wordt bijgesteld op het moment dat de schadebepaling definitief wordt.

Neerslag data

Vanuit de betrokken agrariërs is er nadrukkelijk de wens gekomen om met zo lokaal mogelijke neerslaggegevens te werken. Om de droogtegraad te berekenen, die nodig is om tot een weersafhankelijke schadebepaling te komen, werd het KNMI-weerstation uit Almelo gebruikt. We zijn druk bezig met een pilot in Wierden waarbij 4 verschillende, lokale neerslagstations zijn neergezet in het gebied. In de eerste 6 maanden van 2023 heeft het in Wierden en omgeving 75 mm minder geregend dan gemeten op het KNMI-station Almelo. Deze proef wordt voortgezet.

Naar de toekomst toe is het voornemen om de gemiddelde neerslaghoeveelheid van de weerstations binnen het schadegebied te gebruiken voor de bepaling van de droogtegraad.

Bedrijfseconomische benadering

We hebben in de zomer van 2021 aangekondigd dat we de schadebepaling van de ACSG met het grondwatermodel willen vergelijken met een schadebepaling vanuit bedrijfseconomisch perspectief. Het idee is dat

beide benaderingen met elkaar overeen zouden moeten komen. Hiervoor hebben we vijf bedrijven genomen die met de meeste percelen binnen het schadegebied liggen en waarbij keileem niet dicht onder het oppervlak ligt (voor zover we weten). Uit de bedrijfseconomische benadering kwam dat de schades aanzienlijk hoger uitvielen dan in de oude regeling. Om deze conclusie nader te toetsen, was het nodig om het grondwatermodel te actualiseren.

Actualiseren grondwatermodel

In de brief van 2021 hebben we ook al aangekondigd dat we het grondwatermodel waarmee de verlaging van de grondwaterstand wordt berekend, wilden verbeteren en actualiseren. Het grondwatermodel dient al basis voor de ACSG om tot schades te komen. Dit vernieuwde model heeft onder andere een betere weergave van de ondergrond in zich, is beter geijkt met veldgegevens en rekent met de daadwerkelijke onttrekkingen per put. Het bleek dat de modelverbetering lastiger was dan gedacht en dit heeft dan ook meer tijd gekost. Volgens Tauw, die de modelaanpassingen heeft uitgevoerd, is het vernieuwde model een stuk verbeterd maar blijven de gebieden met keileem in de bovengrond moeilijk.

Onttrekking Stamanstraat

In de verbeteringslag van het grondwatermodel bleek dat er een onttrekking plaatsvindt aan de Stamanstraat die we nog niet beeld hadden. Dit is geen drinkwaterwinning maar een grondwateronttrekking om verspreiding van bodemverontreiniging tegen te gaan. De onttrekking is eigendom van de provincie en heeft een vergunning van max. 1 miljoen kuub per jaar voor zolang nodig. Al sinds 2016 wordt hier grondwater opgepompt, jaarlijks tussen 600.000 en 800.000 kuub. Net als Vitens is de provincie verplicht om een schadeloosstelling te betalen voor grondgebruikers die schade ondervinden van deze onttrekking. Het streven om deze extra uitbetaling (voor de grondgebruikers binnen het schadegebied van de onttrekking aan de Stamanstraat), met terugwerkende kracht, via Vitens te laten verlopen.

Vergelijken bedrijfseconomische en nieuwe geohydrologische benadering

Eind september heeft ACSG de resultaten van de nieuwe geohydrologische benadering voor vijf bedrijven gepresenteerd aan de waterwerkgroep. Deze bedrijven zijn dezelfde bedrijven als in de bedrijfseconomische berekeningen.

Het nieuwe geohydrologische model, gebruikmakend van lokale neerslaggegevens en een vergoeding voor extra herinzaaikosten, resulteerde in hogere schadebedragen voor de vijf boeren over de periode 2013-2020. De uitkomsten liggen, met behoorlijke onderlinge verschillen, gemiddeld 78% hoger dan het oude model berekent met een weersafhankelijke regeling. De schadebedragen komen redelijk tot goed overeen met de bedrijfseconomische benadering.

Conclusie

Dit resultaat heeft de werkgroep doen concluderen dat ACSG een ontwerpadvies uit kan brengen op basis van de geohydrologische benadering met een terugwerkende kracht tot 2013. We hebben besloten dat om in deze nieuwe schadeberekening de neerslagdata uit Notter te gebruiken. Het geactualiseerde model is een grote verbetering ten opzichte van 2013.

Wel geven we daarbij de kanttekening dat in de gebieden met ondiepe keileem nog steeds een bepaalde mate van onzekerheid is over de berekende verlaging. Voor deze keileemgebieden kunnen we eventueel de uitkomsten van de nieuwe geohydrologische benadering nog vergelijkingen met de bedrijfseconomische benadering. Na uitbrengen ontwerpadvies volgt de officiële procedure waarin alle partijen een zienswijze kunnen indienen. Voor diegenen die akkoord gaan, en ook voor diegenen die niet akkoord gaan, kan Vitens overgaan tot uitbetalen van het genoemde bedrag in de herziening.

Planning

ACSG heeft nu in de planning om eind 2023 een ontwerpadvies uit te brengen voor alle deelgebieden. Begin januari 2024 zal ACSG dit ontwerpadvies toelichten tijdens een informatieavond en de bevindingen met jullie delen. Locatie en datum volgen wanneer ACSG het ontwerpadvies klaar heeft. Vitens streeft er na binnen zes weken na ontvangst van het ontwerpadvies over te gaan tot betaling. In de huidige planning is dit begin februari 2024.

Uitkeren droogteschade 2022 en voorschot 2023

De droogteschadeovereenkomsten 2022 en het voorschot 2023 zijn begin oktober verstuurd. Deze overeenkomsten zijn berekend op basis van het laatst uitgebrachte advies.

Als de herziene schaderegeling definitief is vastgesteld, zal Vitens het verschil tussen de voorschotten en het definitieve advies van ACSG bepalen en uitbetalen met terugwerkende kracht vanaf 2013. Ook zal dan de extra schade door de onttrekking aan de Stamanstraat met terugwerkende kracht vanaf 2016 worden uitbetaald.

Ten slotte gaat Vitens vanaf 2024 het droogteschadeportaal introduceren onder de grondgebruikers. Daarbij kan de grondgebruiker jaarlijks zijn grondgebruik aan Vitens doorgeven, zodat Vitens sneller tot jaarlijkse uitkering kan overgaan en administratieve handelingen bij deelnemers en Vitens te verminderen.

Vervolg van communicatie vanuit ons en mogelijkheden voor vragen/opmerkingen

Als waterwerkgroep vinden we het belangrijk om grondgebruikers op de hoogte te houden. Omdat we iedereen willen bereiken, hebben we gekozen voor een briefvorm. Mocht u voor nu nog vragen/opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met één van de agrariërs van de werkgroep of met Melle Nikkels (onafhankelijk intermediair).

De omgevingsmanager Suzanne Harink is onlangs begonnen met een andere baan. Inmiddels heeft Gerdien Martens haar werkzaamheden overgenomen en ook al kennisgemaakt met een aantal grondgebruikers.

Met vriendelijke groet,

Waterwerkgroep Wierden